

26
R E C T O R
ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
CAROLVS DANIEL
FREYBERG

LOGICES ET METAPHYSICES PROFESSOR
PVBLICVS ORDINARIVS INCLVTAE SOCIETATIS
LAT. IENENSIS MEMBR. HONORARIVM

ORATIONEM

AB

HENRICO GOTTHELF GOESSELIO

KREYSSSENSI

LL. AA. MAGIST

BENEFICI SIGISMVNDINI ERGO

IN AVDITORIO MAIORE

CRASTINO H. L. Q. CC

HABENDAM

CIVIBVS ACADEMICIS

COMMENDAT

LITERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII
ACADEMIAE A TYPIS.

VITEMBERGA
CASTAE RETINENS DOCTRINAE

P. II

Dici non potest, quantum sit opportunitatis
facris tam prospere emendatis Theologiae
uniuersae comparatum, imo uero complu-
res, partibus nostris offensi, in eas mitius
inclinantur. Rursus Bellarminus prodeat in me-
dium, caussamque nostram de uenia peccatorum, a
Deo impetranda, agat. *propter incertitudinem, in-
quit, propriae iustitiae, et periculum inanis gloriae, tu-
tissimum est, fiduciam totam in sola Dei misericordia et
benignitate reponere.* de iustificat. I. 7. Alii uero
hanc medicinam in uenenum conuertebant, crimi-
nantes, Lutherum omni honestati indixisse bellum,
ac uitae dissolutae patronum egisse. Cui cauilla-
tioni prima eius uox, Academici templi foribus affixa,
pudorem facit, *Iesus, praedicans, agite poenitentiam. to-
tam Christianorum uitam ueram poenitentiam uoluit
esse.* Potius, cum Deus tot tantisque concesserit de-
lictis, uel beneficiorum memoria in nostro ponit
officio animi totius integritatem, probosque mores.
Sicut autem uir diuinus Romanam diruit domina-
tionem, nosque e seruitute tristissima in libertatem
asseruit, sic ferre noluit eos, qui e nobis ipsis egressi,
nouis rebus studebant, internisque diffidiis externo-
rum

rum magnitudinem periculorum acerbabant. Temeritas enim, seruatoris epulo calicem demendi, optimum quemque offenderat, ipsosque principes, sedi Romanae deuotos, instigarat, ad hoc sacrilegium e medio tollendum, ciuibusque, imperio subiectis suo, bonorum, a Christo legatorum, hereditatem ex asse uindicandam. Rationi magis arrisit potestas instituti Christi impropria, ad quam stabilendam, humanae confociatio naturae diuinaeque arctissima rumpebatur. At doctor saniorum praeceptorum fraudes mox deprehendit, monumentorumque, diuinitus consignatorum, auctoritati innixus, proprietatem maluit retinere, maiestatemque summam, cum humanitate copulatam, uenerari, quam fraternam societatem infidamque cum detrimento ueritatis inire, tametsi per eam procella temporis istius deuitari facilius uidebatur. Atque haec est summa doctrinae melioris, ab Luthero prudentia ac uirtute singulari nobis restituta, quam e locis maximi momenti eo consilio in unum contraxi, ut, quam longe ab his uestigiis aetas nostra recesserit, quam cuncta obtriuere, cuilibet appareret. Flagrat nunc inuidia Augustinus, cuius familiae nomen Martinus dederat, ac potius disciplinae, oraculis sanctioribus maxime conformatae. Tollitur in coelum laudibus Pelagius, quo tectius, commendata hominis dignitate, errores in animos influant. Quid, quod nouissime uir non obscuri nominis Semipelagianos,

quos nominant, in fidem recepit, propter contro-
uersiam de uerbis inuisos. Alter rationem tanto nu-
mero habuit, ut, eam iam nobis compendiariam
ad aeuum sempiternum uiam monstrare, acrius con-
tenderet. Ex Anglis enim, quorum non sapien-
tiam modo, sed etiam stultitiam miramur, Taylor
complures sibi socios adiunxit, malique, natura iam
nobis insiti, calamitatem extenuauit, acumen prae-
fertim mentis perspicax statuit, ad uoluntatem fle-
tendam, recteque factis ornandam. Qui sibi pot-
est ipse subuenire, non eget opis alienae, sed ducis
periti, qui exemplum praeceat ad imitandum. Sic
expiatio Christi, cuius caput est pro noxa consecra-
tum nostra, in merum uirtutis specimen abit, altera
iam parte mutilata. Nam frustra sumus tot effato-
rum Dei testificationibus persuasi, hominum sponso-
rem legibus, a Deo promulgatis, ipsorum paruissime
nomine, officiumque, quod hi deseruerint, cumu-
late persoluisse. Impetus autem uarii eorum, qui
uolunt esse nostri, in diuinam Christi excellentiam
me saepius admiratione defixerunt. Alii Critices
admiculis certarunt omnibus, ut dicta de illa cer-
tissima nobis eriperent, uel iis profus delendis, uel
aliis sufficiens humilioribus formulis. Alii filii Dei
cognomentum ad naturam pertinere negarunt, solas
Messiae partes spectare. Alii natum patre inferior-
em posuerunt, non ab humanitate, sed ipsa diuini-
tate, uocemque antiqua consuetudine solemnem

ὁμοούσιος

ὁμοούσιος ludificati, subterfugere accusationem studuerunt. Me quidem non fugit ipsius professio Lutheri, tomo II. Ienensi concepta, *quod si odit anima mea nomen ὁμοούσιος, et nolim eo uti, non ero haereticus, modo rem teneam.* At exagitatus aduersariorum cauillationibus loquitur cum adiunctione, ac de sola uoce, re salua. Nunc uero res ipsa cadit, magnaue copia testimoniorum coetus antiqui profunditur, quibus a Deo genitus infra parentem deprimatur, callide praetermissis contrariis, aut, quod artificiosus est, in malae fidei suspicionem uocatis. Quae de necessitate iustitiae disputantur ultricis, misericordiae indulgentia diuinae sopiuntur, magnaue licentia clarissimae comminationes ac seuerissimae de poenis inferorum sempiternis eluduntur. Fides autem, solatii plenissima, rursus a Christo abducitur ad actiones, legibus conuenientes, atque in proposito uitae, rectius instituendae, quaeritur, fructibus cum arbore permistis, per speciem ueteris calumniae, ac si materia peccandi impudentius sceleratae malitiae sumministretur. Ecquid rationi rerum diuinarum conformationique supererit, si, quod homines insolenter usurpant atque immodice, exterminandum statim uideatur. Qua propter absolutio eorum, qui merita seruatoris complectuntur, cum adoptione, quae sequitur, conturbatur, talibusque machinationibus ipsa religionis nostrae fundamenta quassantur, aduersariis telum acerrimum datur. De

Caluini schola nihil attinet multa commemorare. Quam cupide enim cum ueri iactura huic quoque reconciliemur, nouissimi libelli, sine auctore editi, studia declarant, qui inscribitur, ad Anticriticum super quibusdam iudiciis de Berolinensibus atque Halensisibus. Is de sanctiore coena, arctissimaque, qua suffulcitur, naturarum in Christo coniunctione lites in andabatarum pugnas retulit, eaque mente Carpouzuii, Buddei, Baumgartenii contaminauit auctoritates, sibi non temperans, quin Lutheri de ea sententiam insaniae damnaret. Istud mirari satis non possum, tam paucos surgere, qui stationes agant, ac petulantiam, prout par est, coerceant. quae quo est impunitior, eo effrenatior bacchatur. Saepius optare soleo, ut minus ignaui ad haec bella reuiuiscant Theologi, suaque fortitudine rem Lutheram non cunctando, sed dimicando restituant. Nam cum tanto prodierint robore, ut primum quis munitiones externas oppugnauit, quid facturi non essent, ubi nunc uiderent hostes in eo esse, ut uel arces prosternant. Quid multos absterreat, non ignoro. Est quaedam coniuratio censorum, qui neminem laudant, nisi conspirationis participem, aut suppliciter clementiam suam implorantem. Viros autem bonos, quasi scurrilis dicacitas libertatis decus mereatur, non argumentis grassantes, sed Cynicis salibus, omnibus contumeliis onerant, quod crepundiis ingenii patriam seueritatem auitamque praepo-
nunt.

nunt. Nec uero horum iudicum, uitio creatorum, animaduersionibus uerus stat honor, potius est incorruptus posteritatis sensus reuerendus. Haec nos turpissimi delicti reos ageret, si uestigia, a maioribus laudabiliter impressa, desereremus. Nam quo grandiora sunt, quibus maestamur, dona, eo maiori ducitur ingratus animus dedecori, omnia uitia complexus. Quid autem doctrinis, ad salutem perpetuam cognitu necessariis, praestabilius, quid magis expetendum. Nomen heredis quantae subiicitur infamiae, cui parentes locupletissima reliquerunt bona, quique ea per se tueri nec uult, nec potest, imprudentia ac dissoluta uiuendi ratione profusa. Quanta igitur nobis macula inuretur, rectis de numine sententiis amissis ac perditis, quas Lutherus incredibili labore reduxit in medium, quas regiones, ipsi deditae, cum magno fortunarum ipsiusque uitae discrimine protexerunt, quas, clandestinis dolis, uel Vitembergae, rursus adulteratas, integrorum uirtus doctorum ad priorem castitatem reuocauit, nostraeque fidei illibatam commisit. Quae si cui leuiores uidentur, utilitatis, quam honestatis, cupidiori, is commoda mecum reputet, quibus mundities religionis Vitembergam locupletauit. Haec a principio ingentem iuuenum multitudinem ad hanc liberalium studiorum sedem allecrauit, haec eandem frequentiam seruauit diu, haec nouissima obsidione disiectam, congregat iterum, et magis magisque augebit
Sed

Sed hic locus aliud tempus flagitat. Hebenstreitius, recti uir exempli, cum Lipsiae diem obisset supremum, Mascouius dixisse fertur, uetus Theologia occidit. Flebilis profecto lamentatio, sed proh dolor uera. Quot enim hac aetate Theologi sibi gloriam sumunt, qui ne paginam quidem Lutheri, Melanthonis, Chemnitii, aliorumque expertae pro bona causa uirtutis legerunt, chartis recentioribus contenti, tam leuibus, quam leui ingenio excluduntur ac fouentur. Vos, *Ciues*, hanc fugite uanitatem. Legite ueteres, ab iisque cogitandi grauitatem dicendique accipite. Retinete professionem coetus nostri, ut uos uita prius deserat, quam fides. Sanctiorem disciplinam literis elegantioribus ac philosophia ornata firmate, ac mecum pia suscipite uota, ut Deus palladium salutis publicae, lumen ac decus nostrum, sanam religionem, sine ullo incommodo, obtegat, qua salua, salua est Vitemberga, Saxonia salua

Sic recte factorum conscientiae seruietis, cuius momentum ad uitae beatae tranquillitatem probabit *Vir Clarissimus Doctissimusque*, HENRICVS GOTT-HELF GOESSEL, *Kreyssensis*, LL. AA. M. ut legi beneficii Sigismundini pareat. Cuius Vobis, *Ciues Humanissimi*, diligentia ac uirtus quo spectatior est, eo maiori frequentia atque attentione consilio eius fauebitis, renouandae illius feminae memoriae, quae, sicut arte sua multos in uitam produxit, sic liberalitate in hanc Academiam dignissima uidetur, quae in animis nostris perpetuo uiuat. P. P. Dom. Miseric. CLOCCCLXXII

Ye 3447

ULB Halle 3
003 033 120

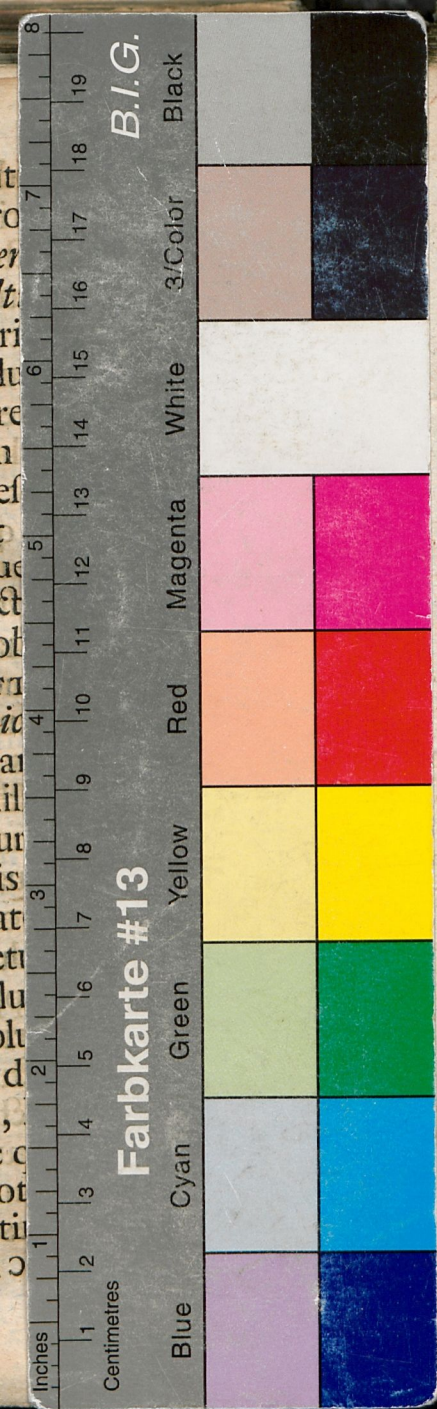
Sb.

V317

03, 2001 Bd.

26

R E C T O R
ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
CAROLVS DANIEL
FREYBERG

LOGICES ET METAPHYSICES PROFESSOR
PVBLICVS ORDINARIVS INCLVTAE SOCIETATIS
LAT. IENENSIS MEMBR. HONORARIVM

O R A T I O N E M

A B

HENRICO GOTTHELF GOESSELIO

KREYSSSENSI

LL. AA. MAGIST

BENEFICI SIGISMVNDINI ERGO

IN AVDITORIO MAIORE

CRASTINO H. L. Q. CC

HABENDAM

CIVIBVS ACADEMICIS

C O M M E N D A T

LITERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII
ACADEMIAE A TYPIS.